

**Ομιλία Προέδρου Δημοκρατικού Συναγερμού
κ. Νίκου Αναστασιάδη**

**Αποκαλυπτήρια Ανδριάντα Κυριάκου Μάτση
4 Οκτωβρίου 2009**

Με αισθήματα εθνικής υπερηφάνειας, με σεμνότητα και σεβασμό, συγκεντρωθήκαμε σήμερα εδώ για τιμήσουμε ένα άξιο της πατρίδας τέκνο. Για να εκφράσουμε απλά και ανθρώπινα, τα αισθήματα παντοτινής εκτίμησης, θαυμασμού και ευγνωμοσύνης προς ένα κορυφαίο ήρωα που, υπερβαίνοντας τα ανθρώπινα μέτρα, κατέκτησε δίκαια μια εξέχουσα θέση στο πάνθεο των αθανάτων του έπους της ΕΟΚΑ.

Και αυτό γιατί ο Κυριάκος Μάτσης δεν υπήρξε απλώς ένας φλογερός πατριώτης και ένας ανυποχώρητος μαχητής της αγνής και αθάνατης ελληνικής ιδέας, αλλά και ο μπροστάρης του αγώνα της ΕΟΚΑ.

Υπήρξε ο εμπνευσμένος εθνικός οραματιστής, ο φωτισμένος οδηγός του αγώνα που με την απaráμιλλη θυσία του μεταμορφώθηκε σε κορυφαίο σύμβολο αντίστασης και αυταπάρνησης.

Ένας ήρωας που στάθηκε στην πρωτοπορία μιας ατελείωτης σειράς αγώνων για την ελευθερία της ιδιαίτερης μας πατρίδας και την διατήρηση της ιστορικής συνέχειας του Κυπριακού Ελληνισμού.

Ανακαλώντας με ευλάβεια και τιμή τη μορφή του στη μνήμη μας, υποκλινόμαστε μπροστά στο σθένος του σώματος και της ψυχής του. Αποκαλυπτόμαστε μπροστά στο φρόνημα και την εγκαρτέρηση και ατενίζουμε με δέος τον Γολγοθά που πορεύτηκε με ακμαίο το ηθικό ο ήρωας.

Μοναδικά αισθήματα νιώθω να με διαπερνούν καθώς οι στιγμές επιτάσσουν να κάνουμε μια αναδρομή στην πορεία και στη μεγαλειώδη θυσία του Κυριάκου Μάτση.

Και νιώθω το χρέος μου να γίνεται ακόμη πιο βαρύ γιατί έχω απέναντι μου καταξιωμένους συναγωνιστές του ήρωα, μεταξύ των οποίων τον διακεκριμένο φίλο, συνεργάτη και αδελφό του μεγάλου ήρωα, τον Πρόεδρο Γιαννάκη Μάτση.

Δεν μπορώ ωστόσο πριν από οτιδήποτε άλλο, παρά να εκφράσω τα ειλικρινή μου συγχαρητήρια προς τους διοργανωτές της σημερινής εκδήλωσης. Προς το Εθνικό Σωματείο Μάτσης Λακατάμιας και προς όλους όσους έχουν συμβάλει στη δημιουργία του μνημείου αυτού, γιατί αποδεικνύουν με τον πιο έντονο τρόπο πως ξέρουν πως να σέβονται και να τιμούν με έργα όλους εκείνους τους ήρωες της ιστορίας μας που πρόσφεραν τη ζωή τους θυσία στο βωμό της κυπριακής ελευθερίας.

Φίλες και φίλοι,

Ανακαλούμε στην μνήμη μας τον έφηβο του Παλαιχωρίου, τον μαχητικό φοιτητή της Θεσσαλονίκης, τον τομεάρχη που βρέθηκε πάντα μπροστάρης στη μάχη, τον εραστή της ελληνικής ιδέας, τον ενσάρκωτή των πόθων και των οραματισμών του κυπριακού ελληνισμού, τον άνθρωπο της ζωής και του θανάτου, το λιονταρόψυχο του Δικώμου.

Ο Μάτσης υπήρξε ο πνευματικός μπροστάρης του αγώνα της ΕΟΚΑ. Υπήρξε ο εμπνευσμένος εθνικός οραματιστής το όραμα του οποίου ξεπερνούσε τα στενά γεωγραφικά όρια της μικρής του πατρίδας. Υπήρξε ο φωτισμένος οδηγός του αγώνα που με την απaráμιλλη θυσία του μεταμορφώθηκε σε κορυφαίο σύμβολο αντίστασης και αυταπάρνησης.

Πρώτος από τους πρώτους και στον αγώνα. Σημαιοφόρος και μαχητής. Οραματιστής και συνάμα αντάρτης. Παθιασμένος με το όραμα της ελευθερίας και της εθνικής αποκατάστασης ο Κυριάκος Μάτσης έδωσε βροντερό το παρόν του στο κάλεσμα της ιστορίας.

Αλλά η εμπλοκή του στην προετοιμασία του αγώνα και η συμβολή του στον εθνικό ξεσηκωμό είχε ήδη αρχίσει προ πολλού. Όπως ο ίδιος έγκαιρα τονίζει: «θα έρθει κάποτε η ώρα της δράσεως. Τίποτα δεν κερδίζεται χωρίς θυσίες και η ελευθερία χωρίς αίμα».

Το 1946 ο Μάτσης μεταβαίνει στη Θεσσαλονίκη για να σπουδάσει γεωπόνος στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο. Η παραμονή του στην πρωτεύουσα της Μακεδονίας, σε μια κρίσιμη για το έθνος περίοδο, μπολιάζει τη ψυχή του ήρωα. Τίθεται επικεφαλής της Φοιτητικής Επιτροπής Κυπριακού Αγώνα και με την ιδιότητα του αυτή δραστηριοποιείται έντονα για την προώθηση της Κυπριακής υπόθεσης. Κερδίζει την εκτίμηση της πανεπιστημιακής κοινότητας και μεταβάλλεται σε ένα φλογισμένο κήρυκα των δικαιών της Κύπρου και ολόκληρου του αλύτρωτου Ελληνισμού.

Ο Μάτσης επιστρέφει στην Κύπρο και συμμετέχει ενεργά στη προπαρασκευή του μεγάλου ξεσηκωμού. Η έναρξη του επικού αγώνα τον βρίσκει στην πρώτη γραμμή. Όπως γράφει ο ίδιος ο Αρχηγός Διγενής «ο Μάτσης εκ των πρώτων κατετάγη εις την οργάνωση. Στρατιώτης του καθήκοντος, αγνός και τίμιος, υπόδειγμα, εις τους υφισταμένους του εμπυχωτής, εισήλθεν εις τον αγώνα με τη φλόγα της αυτοθυσίας και τη δίψα για να επιτελέσει έργον μεγάλο».

Ο Κυριάκος Μάτσης επικηρύσσεται, συλλαμβάνεται και οδηγείται στα κρατητήρια Κοκκινοτριμιθιάς. Εκεί υποβάλλεται σε φρικτά βασανιστήρια προκειμένου να αποκαλύψει τα όσα γνώριζε για την Οργάνωση και για τη ταυτότητα του αρχηγού. Δεν κάμπτεται. Και όταν ακόμη ο ίδιος ο

Στρατάρχης Χάρντινγκ τον επισκέπτεται στα κρατητήρια και προσπαθεί να τον δελεάσει με μεγάλο χρηματικό ποσό, αυτός του αντιτείνει μια ελληνοπρεπή, αγέρωχη απάντηση: «Ου περί χρημάτων τον αγώνα ποιούμεθα, αλλά περί αρετής»

Μετά την επιτυχή δραπέτευση του διορίζεται από τον Διγενή τομεάρχη της επαρχίας Κερύνειας. Η αγωνιστική του πορεία τον οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στη θυσία. Τα αγγλικά στρατεύματα ανακαλύπτουν το κρησφύγετο του στο Δίκωμο μετά από προδοσία. Στο κάλεσμα του επικεφαλής των Βρετανών να παραδοθεί, ο Μάτσης προστάσει ένα περήφανο «μολών λαβέ». Την ίδια ακριβώς απάντηση που εισέπραξε ο Ξέρξης στις Θερμοπύλες από τον Λεωνίδα.

Άλλη μια παραλλαγή των αγώνων του Έθνους απέναντι σε υπέρμετρους και πιο ισχυρούς εχθρούς.

Ο Μάτσης δίνει τον υπέρ πάντων αγώνα και πέφτει μαχόμενος, δημιουργώντας συμβολισμούς και στέλνοντας μηνύματα στους λαούς, όλης της γης, που αγωνίζονται ενάντια στον αποικιακό ζυγό.

Ήταν 19 Νοεμβρίου 1958. Ήταν 32 χρονών. Και έδωσε ο θάνατος του, ζωή. Έγινε ο θάνατος του, αθανασίας πρόξενος.

Σε χρόνο ανύποπτο, αρκετούς μήνες πριν από το θάνατο του, ο ήρωας έγραφε στους γονείς του: «Αν ο καλός θεός μας επιφυλάσσει την λαμπρά τύχη να δώσουμε την ζωή μας για την πατρίδα, τότε η χαρά σας πρέπει να είναι απέραντη... Δεν μπορώ να σκεφτώ γονείς που να είναι πιο περήφανοι παρά για τα παιδιά τους που έπεσαν για την πατρίδας»

Αυτές οι λίγες γραμμές σκιαγραφούν με ακρίβεια το ψυχικό μεγαλείο και το ανυπέροβλο ήθος του ήρωα. Η θεία τύχη επεφύλαξε στον Κυριάκο Μάτση

τη μοίρα που ακριβώς ο ίδιος οραματιζόταν για τον εαυτό του και τον οδηγεί στην αθανασία και στο πάνθεο των ηρώων του Ελληνισμού.

Ο θάνατος του γίνεται δεκτός με αισθήματα συγκλονισμού και βαθύτατης εθνικής συγκίνησης μα και υπερηφάνειας σε ολόκληρο το Πανελλήνιο. Και μόνον ο θρύλος, που έχει δικαίωμα και προνόμιο στην υπέρβαση, μπορεί πλέον να παραλάβει και να σκιαγραφήσει τον Μάτση.

Φίλες και φίλοι,

Τα εθνικά φιλολογικά μνημόσυνα δεν τελούνται για να επαναλαμβάνουμε μηχανικά κάθε χρόνο τους ίδιους λόγους τιμής. Αλλά για να αναβαπτίζομαστε εμείς οι υπόλοιποι στα ακατάλυτα ιδανικά του αγώνα και να παραδειγματιζόμαστε για το χρέος που έχουμε απέναντι στην ιστορία και την πατρίδα, η οποία δοκιμάζεται από την τουρκική κατοχή και που παρά την θυσία των αγωνιστών της ΕΟΚΑ δεν έχει ακόμη αναπνεύσει τον αέρα της αληθινής ελευθερίας.

Θεωρώ πως η σημερινή μέρα ιστορικής μνήμης πρέπει να είναι κατεξοχήν αφορμή γόνιμου προβληματισμού, ενότητας και ομοψυχίας.

Οφείλουμε επιτέλους σε αυτόν τον τόπο να μιλάμε ενωτικά και όχι διχαστικά. Να μιλάμε με το «εμείς» και όχι το «εγώ». Να παραμερίσουμε την πρόκληση της οξύτητας και του διχασμού, κάνοντας βίωμα ζωής την εθνική ενότητα, την συναίνεση και την συνεργασία.

Παράλληλα όμως, οφείλουμε να μιλάμε την γλώσσα της αλήθειας, όσο οδυνηρή και αν αυτή ακούγεται, μακριά από δημαγωγικές εξάρσεις και ωραιοποιήσεις για εσωτερική κατανάλωση.

Ετούτη την ώρα οι πολίτες, η κοινωνία, οι νεότερες γενιές, αναμένουν από όλους εμάς τους πολιτικούς να πράξουμε το στοιχειώδες χρέος μας προς την ημικατεχόμενη πατρίδα μας. Να μην συμβιβαστούμε με την επίπλαστη και εφήμερη καθημερινότητα, την ώρα που βρισκόμαστε στο σταυροδρόμι της ιστορίας. Να μην αποδεχθούμε την εφησυχαστική λογική του τέλους, της στασιμότητας και των τετελεσμένων που οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στην σιωπηρή διχοτόμηση και σε απρόβλεπτες και επικίνδυνες για τον Κυπριακό Ελληνισμό συνέπειες.

Ας αναλογιστούμε ότι στην απουσία λύσης ο παράνομος εποικισμός των κατεχομένων αλλά και η προώθηση λαθρομεταναστών στην ελεύθερη περιοχή θα συνεχιστεί και θα ενταθεί. Ας αναλογιστούμε ότι ο Τουρκικός κατοχικός στρατός θα ενισχύεται συνεχώς ενώ τα όποια επεμβατικά δικαιώματα της Τουρκίας θα εξακολουθήσουν να βρίσκονται εν ισχύει. Ας αναλογιστούμε ότι ογδόντα και πλέον χιλιάδες Τουρκοκύπριοι έχουν ήδη αποκτήσει την ταυτότητα του πολίτη της Κυπριακής Δημοκρατίας γεγονός που τους επιτρέπει να διεκδικήσουν τα πολιτικά και περιουσιακά τους δικαιώματα, τη στιγμή που η λεηλασία των Ελληνοκυπριακών περιουσιών στα κατεχόμενα θα ενταθεί.

Οι οδυνηρές αυτές διαπιστώσεις καθόλου, και θέλω να το τονίσω, δεν πρέπει να μας οδηγήσουν στην αποδοχή της όποιας λύσης. Πρέπει όμως να αποτελέσουν το έναυσμα για μια πανεθνική κινητοποίηση με στόχο μια λύση αποδεκτή μέσα στα πλαίσια των όσων κατά καιρούς έχουν συμφωνηθεί.

Μια λύση Ομοσπονδίας, που θα επανενώνει το μοιρασμένο νησί μας, θα το απαλλάσσει από την παρουσία των τουρκικών κατοχικών στρατευμάτων και θα διασφαλίζει την ανεξαρτησία και την εδαφική ακεραιότητα της Κύπρου. Μια λύση που θα διασφαλίζει διάρκεια, βιωσιμότητα και λειτουργικότητα.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου θα πρέπει να ενώσουμε τις δυνάμεις μας και να αξιοποιήσουμε επιτέλους στο έπακρο την συμμετοχή της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ασφαλώς επιθυμούμε μια λύση των Κυπρίων για τους Κυπρίους. Αλλά θα πρέπει την ίδια ώρα να αντιληφθούμε την ανάγκη δημιουργίας ενός συστήματος κινήτρων και πιέσεων προς την Άγκυρα με στόχο την μεταβολή της Τουρκικής στάσης.

Μέσω της δικής μας αξιόπιστης συμμετοχής, σε στενή και συνεχή συνεργασία με την Ελλάδα, να οικοδομήσουμε και πάλι τις συμμαχίες και τα διεθνή μας ερείσματα στον χώρο της Ευρώπης.

Να αφήσουμε στην άκρη τις ξεπερασμένες και δογματικές προσεγγίσεις που δεν εξυπηρετούν τα καλώς νοούμενα συμφέροντα και τις προοπτικές της πατρίδας μας. Αλλά να χαράξουμε μια ολοκληρωμένη και αξιόπιστη κοινή στρατηγική, να αξιοποιήσουμε ευκαιρίες και ορόσημα και προκαλέσουμε το ενδιαφέρον και τη θετική συμβολή του συνόλου των θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Την ίδια ώρα οφείλουμε στο εσωτερικό μας μέτωπο, όλες ανεξαιρέτως οι πολιτικές δυνάμεις, είτε βρισκόμαστε στην κυβέρνηση είτε στην αντιπολίτευση, να οικοδομούμε τις προϋποθέσεις για την ευρύτερη δυνατή ενότητα του λαού μας. Μόνο η ενότητα, όπως αποδεικνύει και η ιστορία μας, μπορεί να αποτρέψει κινδύνους και να αξιοποιήσει ευκαιρίες. Αυτό επιτάσσουν οι κρίσιμες στιγμές που διερχόμαστε.

Γι' αυτό κι εμείς, έχοντας επίγνωση των δεινών που επισώρευσε στον τόπο η δικήνoια, φορτικά επιμένουμε να τείνουμε χέρι έντιμης συνεργασίας προς όλες τις πολιτικές δυνάμεις. Αυτή δεν είναι η ώρα για την επιπόλαια και αβασάνιστη αναβίωση διαχωριστικών γραμμών του παρελθόντος. Την ίδια ώρα όμως, εξίσου ξεκάθαρο είναι ότι δεν δώσαμε και δεν δίνουμε λευκή

επιταγή σε κανένα. Κρίνεται το μέλλον της πατρίδας μας και δεν πρόκειται ποτέ αυτή η παράταξη να παραμείνει σιωπηλή.

Θέλω από αυτό το βήμα να σας βεβαιώσω με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο πως ο Δημοκρατικός Συναγερμός επιλέγει, για άλλη μια φορά, το δρόμο της εθνικής ευθύνης και της συνέπειας. Θα συνεχίσουμε να πολιτευόμαστε υπεύθυνα και εποικοδομητικά, με ρεαλισμό και αποφασιστικότητα, με γνώμονα πάντοτε το συμφέρον της πατρίδας. Θα συνεχίσουμε να αποτελούμε το σταθερό ανάχωμα σε κάθε προσπάθεια εκτροπής αλλά και σε κάθε φωνή επικίνδυνου λαϊκισμού, από όπου κι αν αυτή προέρχεται.

Φίλες και φίλοι,

Δέσμευση και υποχρέωση μας να συνεχίσουμε να διεκδικούμε μια συνολική και βιώσιμη λύση, μια λύση εθνικά έντιμη και αξιοπρεπή μέσα στα πλαίσια ενός αναπόφευκτου, οδυνηρού, ιστορικού συμβιβασμού. Μια λύση όμως που θα λαμβάνει πάντοτε υπόψη τις νέες ευρωπαϊκές πραγματικότητες αλλά και τις ανησυχίες του λαού μας.

Μόνο έτσι θα μπορέσουμε να αποτρέψουμε οριστικά τον ορατό πλέον κίνδυνο διχοτόμησης της Κύπρου που θα σημάνει επαναλαμβάνω την απαρχή νέων δεινών για τον Ελληνισμό. Έχοντας πλήρη συναίσθηση του γεγονότος ότι ο χρόνος νομοτελειακά δημιουργεί νέα και δυσμενέστερα τετελεσμένα, πρέπει να αγωνιστούμε για την επανένωση της πατρίδας μας ώστε να διαφυλάξουμε αυτό που είναι συνταγματικό και ανθρώπινο δικαίωμά μας, την εθνική μας συνείδηση και την εθνική μας επιβίωση.

Αυτό θα είναι εξάλλου και το καλύτερο μνημόσυνο για τον Κυριάκο Μάτση.

Μνημόσυνο αντάξιο του μεγαλείου της θυσίας του που μετέβαλε τις πλαγιές του Δικώμου σε νέο Μεσολόγγι.